EUROPOS
KOMISIJA

Strasbūras, 2022 02 15
SWD(2022) 31 final

KOMISIJOS TARNYBŲ DARBINIS DOKUMENTAS

POVEIKIO VERTINIMO ATASKAITOS SANTRAUKA

pridedamas prie

siūlomo EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO,

kuriuo nustatoma 2023–2027 m. Sąjungos saugaus junglumo programa

{COM(2022) 57 final} - {SEC(2022) 77 final} - {SWD(2022) 30 final}

Pasiūlymo dėl ES kosmoso technologijomis grindžiamos visuotinės saugaus ryšio sistemos sukūrimo poveikio vertinimas

A. Būtinybė imtis veiksmų

Kodėl? Kokia problema sprendžiama?

Tokios didžiosios tendencijos, kaip skaitmeninis hipersusietumas ir technologinė transformacija, lemia beprecedentį paslaugų, grindžiamų tinklo paribio technologijomis, dėl kurių didėja ryšio sauga, saugumas ir atsparumas, paklausos augimą. Sparčiai besivystant tarptautinei sistemai, visuotinis palydovinis junglumas tampa strateginiu privalumu saugumo ir saugos srityje. ES lygmeniu didėja vyriausybinio palydovinio ryšio kiekybiniai poreikiai ir keičiasi jo kokybiniai poreikiai, siekiant užtikrinti saugesnius sprendimus, nedidelę delsą ir didesnį dažnių juostos plotį. Todėl pagrindinė problema yra tai, kad nėra prieinamų ES sprendimų (tiek nacionaliniu, tiek Europos lygmeniu) saugių, patikimų ir įvairių palydovinio ryšio paslaugų, visų pirma grindžiamų vidutinės Žemės orbitos ir žemosios Žemės orbitos tinklo paribio technologijomis, srityje, kuriais būtų galima patenkinti sparčiai kintančius vyriausybinius poreikius. Pagrindiniai sistemos kūrimą skatinantys veiksniai – hibridinių ir kibernetinių grėsmių masto didėjimas, kintantis saugaus vyriausybinio palydovinio ryšio poreikių pobūdis siekiant nedidelės delsos ir pasaulinės aprėpties, taip pat tai, kad neturima kosminių išteklių pajėgumų, kuriais būtų galima patenkinti kintančius poreikius. Valstybių narių vyriausybinių subjektų veiklai didžiausias poveikis daromas visų ES piliečių saugumo ir saugos užtikrinimo srityje. Be to, daromas tiesioginis poveikis Europos kosmoso (įskaitant naująją kosmosą industriją) ir skaitmeninės pramonės konkurencingumui. Platesniu mastu ši problema galėtų turėti įtakos ES ir jos valstybių narių pasauliniam patikimumui saugumo srityje.

Ko siekiama šia iniciatyva?

Bendrasis tikslas – apsaugoti ES suverenumą ir saugumą didinant atsparių, visuotinių, užtikrintų ir lanksčių palydovinio ryšio sprendimų, grindžiamų ES technologine ir pramonine baze, teikimą. Remiantis ES GOVSATCOM ir EuroQCI bei griežtu į paslaugas orientuotu požiūriu, siūloma iniciatyva bus galima užpildyti kai kurias pajėgumų, daugiausia skirtų vyriausybiniams naudotojams, spragas, užtikrinant didesnio saugumo sprendimus, nedidelę delsą ir didesnį dažnių juostos plotį. Šiuo tikslu nedidelė delsa ir didesnis dažnių juostos plotis bus pasiekti keliose orbitose (LEO ir MEO, šalia jau naudojamos GEO) eksploatuojamais ištekliais; ir dėl didesnio saugumo, pasiekiamo taikant kvantinės kriptografijos technologiją (EuroQCI). Sistema galėtų būti pradėta kurti, laipsniškai ją plėtojant ir diegiant, 2023 m. Pradėjus diegti pirmuosius naujus palydovus ir naudojant esamus palydovinio ryšio pajėgumus būtų sudarytos sąlygos iki 2024–2025 m. teikti pradines paslaugas ir atlikti kvantinės kriptografijos testą orbitoje. Visiškai įdiegus palydovų grupę su integruota kvantinės kriptografijos technologija, iki 2027 m. būtų pasiektas visiškas operacinis pajėgumas.

Kokia būtų papildoma ES lygmens veiksmų nauda?

Atskiros valstybės narės negali visiškai pasiekti siūlomos iniciatyvos tikslų, nes dėl kintančių poreikių masto ir visuotinio aspekto bei susijusių išlaidų reikėtų imtis ES lygmens veiksmų. Imantis veiksmų ir juos koordinuojant ES lygmeniu būtų išvengta pastangų dubliavimosi Sąjungoje ir valstybėse narėse ir būtų didinama esamų ir būsimų pajėgumų, taip pat civilinių, kosmoso ir saugumo bendruomenių sinergija. Taip būtų geriau išnaudojami esami ištekliai, taigi ir masto ekonomija, užtikrinamas didesnis saugumas ir atsparumas, visų pirma pasitelkiant kvantinės kriptografijos technologiją, geresnė geografinė ir nepertraukiama aprėptis ir teikiama daugiau lanksčių paslaugų. Didesnis iniciatyvos veiksmų veiksmingumas būtų vienodai naudingas visiems Europos piliečiams.

B. Sprendimai

Kokios su teisėkūra susijusios ir nesusijusios politikos galimybės apsvarstytos? Ar viena iš politikos galimybių pasirinkta kaip tinkamiausia? Kodėl?

Siekiant panaikinti pajėgumų trūkumą, susijusį su reikiamomis vyriausybinėmis paslaugomis, buvo apsvarstytos toliau pateiktos politikos galimybės, kad šio tikslo būtų siekiama kuo veiksmingiau ir efektyviau. Pirma, buvo svarstoma, ar ES galėtų įsigyti šias saugias akredituotas paslaugas iš sprendimus siūlančių viešojo arba privačiojo sektoriaus subjektų, kurie šiuo metu yra tik užsienio rinkų paslaugų teikėjai (**3 galimybė – ne ES palydovų grupė**). Nors ES palydovinio ryšio rinka jau yra gerai išvystyta, šiuo metu nėra ES paslaugų teikėjų, galinčių patenkinti visus didėjančius ir kintančius vyriausybinius poreikius. Paslaugų pirkimas iš ne ES privačių šaltinių nėra pageidautinas atsižvelgiant į saugumo ir strateginio savarankiškumo aspektus. Todėl ES turi imtis veiksmų, kad užtikrintų šių paslaugų teikimą, visiškai finansuodama savo sistemos pirkimą **(1 galimybė – tik viešoji nuosavybė)** arba įgyvendindama viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę (**2 galimybė – koncesijos**

sutartis). Tinkamiausia laikytina paskutinė galimybė, kuria užtikrinama tinkama pusiausvyra tarp ES valstybių narių saugumo ir patikimumo poreikių ir finansinės naštos, susijusios su sistemos diegimu ir eksploatavimu. Pasirinkus šią galimybę privatus partneris taip pat galėtų įdiegti papildomus infrastruktūros elementus komercinėms paslaugoms teikti.

Kas kuriai galimybei pritaria?

Iš viešų konsultacijų ir papildomų tikslinių konsultacijų rezultatų matyti, kad:

- kelios valstybių narių suinteresuotosios šalys pateikė teigiamų atsiliepimų apie viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės galimybę, atsižvelgdamos į integruotinus ES GOVSATCOM pajėgumus ir į nacionalinius įsipareigojimus plėtoti papildomus palydovinio ryšio pajėgumus;
- sektoriaus suinteresuotosios šalys, priklausančios tiek įsitvirtinusiam sektoriui, tiek naujosios kosmoso industrijos ekosistemai, pirmenybę teikė viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės modeliui, atsižvelgdamos į galimybę teikti papildomas komercines paslaugas ir atitinkamai investuoti;
- ne ES palydovų grupių operatoriai pritarė 3 galimybei, pagal kurią Sąjunga pirktų paslaugas, teikiamas naudojant jų sistemas.

C. Tinkamiausios galimybės poveikis

Kokie būtų tinkamiausios galimybės (jei jos nėra – pagrindinių galimybių) pranašumai?

Tinkamiausios galimybės atveju ES galėtų įsigyti kosmoso technologijomis grindžiamą saugaus ryšio sistemą patirdama mažiau sąnaudų, nes Sąjunga sistemą kurtų, plėtotų ir diegtų kartu su privačiojo sektoriaus veiklos vykdytoju. Dalyvaujant privačiajam sektoriui gaunama papildomos naudos; dėl konkurencijos koncesijos sutarties skyrimo proceso metu būtų sudaromos sąlygos kurti novatoriškus sprendimus ir būtų didinamas konkurencingumas ES sektoriuje. Be to, koncesininkas (-ai) sistemą naudos komercinėms paslaugoms teikti, taip sukurdamas (-i) papildomą naudą kosmoso galutinės grandies sektoriuje. Kuriant naują sistemą būtų labai prisidedama prie ES sektoriaus ekonomikos (tiek kosmoso pradinės grandies sektoriaus, tiek jo galutinės grandies sektoriaus subjektų atžvilgiu); būtų kuriamos papildomos darbo vietos ir didinama Europos kosmoso sektoriaus bendroji pridėtinė vertė. Piliečiams būtų naudingi technologiniai palydovinio ryšio privalumai ir jo patikimumas. Teikiant palydovinio ryšio paslaugas daromas socialinis poveikis galėtų neapsiriboti griežtomis vyriausybinėmis aplinkybėmis, nes dėl plačiajuosčio ryšio tiekimo į vietoves, kuriose nėra ryšio, galėtų būti mažinama skaitmeninė atskirtis.

Kokios būtų tinkamiausios galimybės (jei jos nėra – pagrindinių galimybių) įgyvendinimo išlaidos?

Apytikslis visų infrastruktūros išlaidų dydis yra 6 mlrd. EUR. Viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės pagrindu lėšos galėtų būti telkiamos taip: 4 mlrd. EUR iš viešojo sektoriaus (ES ir valstybių narių) ir 2 mlrd. EUR iš privačiojo sektoriaus.

Koks bus poveikis verslui, MVĮ ir labai mažoms įmonėms?

Kosmoso sektoriuje (įskaitant naująją kosmoso industriją), būtų sudaromos sąlygos kurti inovacijas, susijusias su kosmoso pradinės grandies technologijomis, paleidimo įrenginiais ir kosmoso galutinės grandies taikomosiomis programomis, kad jo atstovai galėtų didinti savo konkurencingumą pasaulyje. Skaitmeninio sektoriaus atveju, dėl tokios sistemos eksploatavimo telekomunikacijų operatoriams bus sudaromos sąlygos pasinaudoti padidėjusiais pajėgumais ir patikimomis bei saugiomis paslaugomis. Be to, dėl projekto komercinio aspekto mažmeninėmis paslaugomis galės naudotis daugiau klientų visoje ES. Visoms kitoms įmonėms bus naudingas saugus ir patikimas ryšys, todėl jos galės teikti naujas paslaugas, kurių kibernetinių grėsmių ir paslaugų teikimo sutrikimo rizika bus mažesnė.

Ar tai turės didelį poveikį nacionaliniams biudžetams ir administravimo subjektams?

Tinkamiausios galimybės atveju nacionaliniams biudžetams ir administracijoms nebus daromas didelis poveikis. Vyriausybiniai naudotojai turėtų pritaikyti savo įrangą, kad galėtų naudotis paslauga. Tačiau tam nereikia didelių investicijų.

Ar bus dar koks nors didelis poveikis?

Įgyvendinant tinkamiausią galimybę, būtų daromas teigiamas poveikis pasauliniam Europos kosmoso sektoriaus konkurencingumui, visų pirma kelių orbitų ir palydovų grupių veiklos srityje. Be to, įgyvendinant tinkamiausią galimybę ES taikoma sistemos kontrole būtų užtikrinama, kad ji būtų sukurta ir veiktų tvariai ir atitiktų esamus kosmoso aplinkos apsaugos standartus.

D. Tolesni veiksmai

Kada politika bus persvarstoma?
Sistema būtų vertinama kas ketverius metus remiantis specialiais PVRR, susijusiais su galimybėmis ją taikant pašalinti nustatytą pajėgumų, reikalingų vyriausybinių naudotojų poreikiams tenkinti, trūkumą, užtikrinta ir nepertraukiama prieiga prie saugių palydovinio ryšio sprendimų ir tinkamu nepriklausomumo nuo trečiųjų valstybių lygiu.